



FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Nytt fra tilsyn og regelverksprosesser på bankområdet

Håkon Rysst Heilmann

Seksjon for mellomstore og små banker, Bankregulatorisk fagseminar – Finans Norge, 27. mai 2026

Agenda

1. CRD 6 – utvalgte temaer
2. Overtredelsesgebyr
3. EFTA-dom om erverv av eierandeler i finansforetak
4. Andre regelverksprosesser etter CRR 3
5. Tilsynspraksis
6. Forenklinger

CRD 6 – Utvalgte temaer

Kort om regelverket

- Direktiv (EU) 2024/1619 (CRD 6) vedtatt i EU 31. mai 2024
 - endrer direktiv 2013/36/EU (CRD)
- CRD 6, sammen med CRR 3, gjennomfører de siste Basel III-anbefalingene fra 2017
- Nasjonale regler som gjennomfører regelverket skal gjelde i EU fra 11. januar 2026
- Finanstilsynets høringsnotat av 17. januar 2025
 - Forslag til endringer i bl.a. finansforetaksloven, finansforetaksforskriften og CRR/CRD-forskriften
- Prop. 39 L (2025–2026) Endringer i finansforetaksloven mv., fremmet i mars 2026

| AUTHORITY OF NORWAY

Høringsnotat

Gjennomføring av CRD 6 i norsk rett

Endringsdirektiv (EU) 2024/1619 til kapitalkravsdirektivet

17. januar 2025



Gjennomgang av nye regler i CRD 6

- Bærekraftsrisiko
- Krav til styring og kontroll
- En rekke andre endringer:
 - Egnethetskrav
 - Erverv av vesentlige kapitalandeler
 - Sammenslåing og deling av foretak
 - Virksomhetsoverdragelse og porteføljeoverdragelse
 - Tilsynsmyndighetenes uavhengighet
 - Forvaltningstiltak og administrative sanksjoner
 - Tredjefilialer



Bærekraftsrisiko - bakgrunn

Fra fortalen til CRD 6:

- Finansforetakene må ha robuste styringsordninger og interne prosesser for å håndtere bærekraftsrisikoer (regulert bl.a. i art. 73)
- Finansforetakene må systematisk identifisere, måle og håndtere disse risikoene (art. 76)
- Finansforetakene må vurdere om porteføljen samsvarer med EUs mål om klimanøytralitet innen 2050
- Scenarioanalyse, stresstesting og utarbeidelse av omstillingsplaner er viktige verktøy for vurdering av bærekraftsrisikoer
- Tilsynsmyndighetene bør inkludere disse risikoene i sine tilsynsaktiviteter (art. 98 og 104)



Bærekraftsrisiko – forslag til gjennomføring

- Finansdepartementets forslag til endringer i finansforetaksloven (Prop. 39 L (2025-2026):
 - definisjon av “bærekraftsforhold”
 - bærekraftsforhold nevnes særskilt som én av flere risikoer foretakene skal hensynta i vurdering av risiko og kapitalbehov
- Finanstilsynet har i høringsnotatet bl.a. foreslått en ny bestemmelse i CRR/CRD-forskriften som omhandler bærekraftsrisiko:
 - Krav til å utarbeide omstillingsplaner og gjennomføre stresstester
 - Kravene skal anvendes proporsjonalt for små og ikke-komplekse foretak
 - Finanstilsynet skal vurdere foretakets prosesser og retningslinjer, inklusive omstillingsplaner

Styring og kontroll (kontrollfunksjoner)

Gjeldende rett:

- Finansforetaksloven § 13-5 stiller krav til uavhengige kontrollfunksjoner, men det er åpnet for unntak for internrevisjonsfunksjon

CRD 6:

- Krav om etterlevelsesfunksjon og internrevisjonsfunksjon et uttrykkelig krav
- Definerer roller og fastsetter prinsipper for organiseringen av de interne kontrollfunksjonene

Prop. 39 L (2025-2026):

- Adgangen til unntak for internrevisjon for finansforetak som omfattes av CRD, oppheves
- «Person med nøkkelfunksjon» - har betydelig innflytelse på ledelsen av foretaket, men som ikke formelt inngår i ledelsen.
- Slutter seg til FTs forslag om å innarbeide de nærmere kravene til kontrollfunksjonene i forskrift (kontrollfunksjonenes oppgaver, uavhengighet, vilkår for å kombinere risikostyrings- og etterlevelsesfunksjonen)

Krav til styring og kontroll (frekvens)

Gjeldende rett

- Foretakets styre skal *regelmessig* vurdere retningslinjer for å påta foretaket risikoer og for risikostyringen, jf. CRR/CRD-forskriften § 35
- Likviditetsstrategien skal vurderes *minst årlig*, jf. CRR/CRD-forskriften § 12 tredje ledd

CRD 6 artikkel 76:

- Strategier og retningslinjer for risikostyring skal gjennomgås og godkjennes “minst hvert andre år”
- For mindre og ikke-komplekse foretak kan dette gjøres “hvert andre år” (nasjonalt valg)

Forslag i høringsnotatet:

- Forskriftsbestemmelsenes frekvens endret til “minst hvert andre år”
- Foreslått å benytte nasjonalt valg – “hvert andre år” vil normalt være forsvarlig

Overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr etter finansforetaksloven

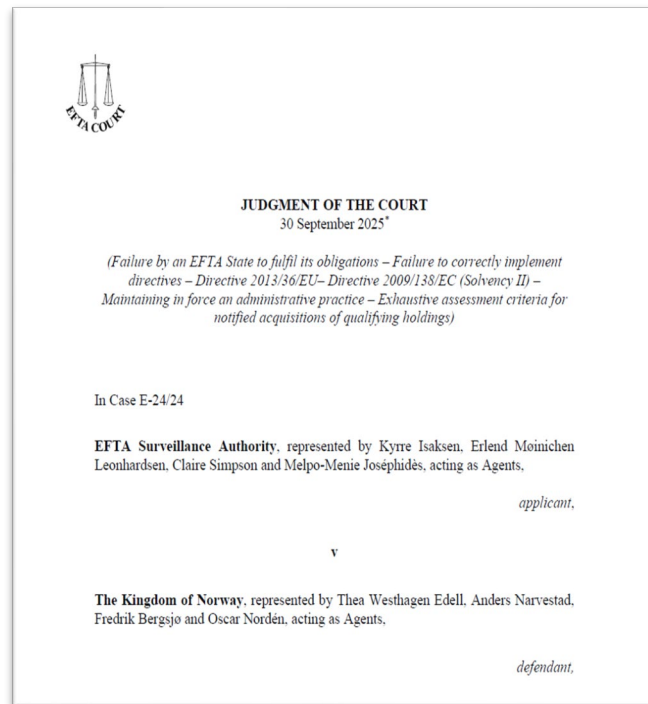
Proposisjon 39 L (2025-2026):

- Overtredelsesgebyr gir Finanstilsynet adgang til effektive og forholdsmessige tiltak som kan tilpasses overtredelsens art og alvor
- Ny lovbestemmelse som fastsetter at Finanstilsynet *kan* ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av nærmere angitte bestemmelser i finansforetaksloven
 - foretak og fysiske personer
 - konkret skjønnsmessig vurdering
 - momenter som skal tas i betraktning ved gebyr (inkl. utmåling av gebyrets størrelse), følger av egen lovbestemmelse
 - vedtak om overtredelsesgebyr kan påklages til Finanstilsynsklagenemnda
- Bestemmelsen dekker sentrale regelverkskrav for finansforetak og dekker minstekrav av overtredelser som nasjonale myndigheter skal kunne reagere mot med overtredelsesgebyr
 - i tillegg omfattes brudd på krav til forsvarlig kapitalforvaltning og forretningskikk.

EFTA-dom om erverv av eierandeler i finansforetak

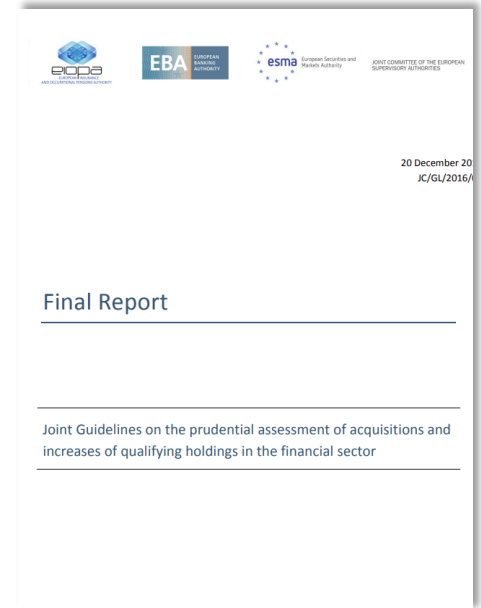
Ervervssaker

- Sak E-24/24 avsagt 30. september 2025
- Saken gjaldt to forhold:
 1. Implementeringen av artikkel 22(8) og 23(1) og (2) i direktiv 2013/36/EU (CRDIV) og artikkel 58(7) og 59(1) og (2) i direktiv 2009/138/EC (Solvency II)
 2. Praktiseringen av bestemmelsene om kvalifisert erverv
- Staten tapte saken på begge punkter.



Konsekvenser av avgjørelsen

- **Loven:**
 - Finansforetaksloven § 6-3 ble endret i 2024, i tråd med CRD artikkel 23 og Solvens II artikkel 59.
- **Gjeldende praktisering:**
 - Ikke lenger krav om melding mellom tersklene.
 - Nektelse av erverv kun basert på vurderingen av kriteriene i finansforetaksloven § 6-3
 - Vilkår om tidsfrist for gjennomføring settes for overskridelse av terskel.
 - Vurdering gjøres i tråd med "Joint guidelines on the prudential assessment of acquisitions and increases of qualifying holdings in the banking, insurance and securities sector" (JC/GL/2016/01)
 - Finanstilsynet har fått i oppdrag å utrede behov for ytterligere regelendringer. Frist er 15. juni 2026



Regelverksprosesser etter CRR3

ADC-eksponeringer

- ADC-eksponeringer (*acquisition, development and construction*)
 - EBA publiserte endelige retningslinjer i juli
 - Angir “passende” mengde egenkapital fra låntaker til 25 prosent
 - Angir “signifikant” forhåndssalg til 50 prosent – men krever minst 10 prosent avbestillingsgebyr
- EBA knytter vurderingene til "pre-sale contracts" – en kontraktstype som ikke benyttes i Norge
 - EBAs risikovurderinger knyttet til kontraktsinngåelser for framtidige salg, anses likevel som relevante for norske forhold
- Finanstilsynet vil legge anbefalingene til grunn



CRR 3 – noen løse tråder

- Verdsettelse av eiendom
 - Veiledning/praksis for art. 229(1)(b)(ii), at verdi “skal være bærekraftig over lånets løpetid”
- Massemarkeds kategorien
 - EBA publiserte retningslinjer februar 2026
 - 0,2 prosent-grensen fra Basel legges til grunn, med en fleksibilitetskvote på 10 prosent
- I kontakt med Finans Norge om begge saker.



Tilsynspraksis

Databruk i tilsynsprosessen

- Tilsynsvirksomheten skal være risikobasert.
- Flere foretak enn ansatte
 - Må prioritere riktige foretak
 - Må prioritere riktige temaer
- Innrapporterte tall avgjørende
- Data er viktig, men andre hensyn spiller også inn (f.eks. varsler, lenge siden sist)



Databruk i tilsynsprosessen

- Har utviklet flere verktøy for å overvåke risiko
- Analyser er basert på innrapporterte tall og andre tilgjengelige datakilder
- Eksempler:
 - ENGA kombinert med aksjonærregisteret
 - ENGA kombinert med konkursvarslinger fra Brreg.
- Banker kan få spørsmål som ikke er basert på innsendt dokumentasjon



Forenkling

Status – forenklingsarbeidet



- Finanstilsynet har per mai 2026 gjennomført 13 forenklingstiltak, flere tiltak er under vurdering

Litt om forenklingsarbeidet i 2026

- Det er etablert flere ekspertgrupper hvor Finanstilsynet drøfter mulige forenklingstiltak og løsninger med representanter fra næringen. Flere grupper vil bli etablert i løpet av året
- Jevnlige statusmøter med Finans Norge
- Finanstilsynet har etablert [forenklingslogg](#) som er tilgjengelig på [finansstilsynet.no](#)
- Finanstilsynet deltar også i forenklingsarbeidet i EU, og følger med på [pågående prosesser](#).



FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Kunne du tenke deg å jobbe i Finanstilsynet?

finansstilsynet.no/jobb-hos-oss